

Dosarul nr. 2ra-1718/20

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) R. Pascari

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) I. Secrieru, V. Mihaila, V. Buhnaci

DECIZIE

29 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Moscalu Lilia și Moscalu Ion, reprezentați de avocatul Bordian Stanislav,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Moscalu Lilia și Moscalu Ion împotriva lui Rogut Oleg și Societatea cu Răspundere Limitată "Casa Familiei", intervenienți accesorii Rogut Ala, Rogut Valentina și Rogut Alexandru cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material și moral cauzat prin inundarea apartamentului și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2020, prin care s-a respins apelul declarat de avocatul Bordian Stanislav în interesele Liliei Moscalu și Moscalu Ion și s-a menținut hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 05 septembrie 2019,

c o n s t a t ă:

La 02 noiembrie 2017, Moscalu Lilia și Moscalu Ion au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Rogut Oleg și SRL "Casa Familiei" cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material și moral cauzat prin inundarea apartamentului și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, Moscalu Lilia și Moscalu Ion au invocat că la 05 octombrie 2017, în rezultatul neglijenței reprezentantului SRL "Casa Familiei", care gestionează blocul de locuit situat în XXXXX, cât și din vina vecinului din apartamentul nr. XXXXX, Rogut Oleg, care a demontat caloriferul de la bucătărie, a fost inundat apartamentul acestora.

Reclamanții Moscalu Lilia și Moscalu Ion au solicitat încasarea de la Rogut Oleg și SRL "Casa Familiei" în mod solidar a sumei de 10 659 de lei cu titlu de

prejudiciu material ce constituie cheltuieli pentru reparația apartamentului și a bunurilor imobile, încasarea sumei de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11 iulie 2018, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Moscalu Lilia și Moscalu Ion (f.d. 89-93 Vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2019, s-a admis apelul declarat de Moscalu Lilia și Moscalu Ion, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11 iulie 2018 și s-a restituit cauza spre rejudecare în prima instanță (f.d. 144-147 Vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 martie 2019, s-au atras în proces în calitate de intervenienți accesorii Rogut Ala, Rogut Valentina și Rogut Alexandru (f.d. 152-153 Vol. I).

La 17 mai 2019, Moscalu Lilia și Moscalu Ion au depus cerere de concretizare a pretențiilor (f.d. 165-170 Vol. I).

În motivarea cererii de concretizare a pretențiilor, Moscalu Lilia și Moscalu Ion au menționat că în apartamentul pârâtului a avut loc demontarea caloriferului, iar SRL "Casa Familiei" a efectuat spălarea sistemului de încălzire, unde ca rezultat a avut loc inundarea apartamentului, fapt confirmat prin procesul-verbal cu privire la inundație, din care rezultă că apartamentul nr. XXXXX, ce le aparține cu drept de proprietate, a fost inundat din apartamentul de deasupra, din cauza sudării necalitative a țevelor.

Astfel conform calculelor privind costul necesar reparației pentru apartamentul nr. 10 efectuat de SRL "Gip Eurorepar" din 11 noiembrie 2018, costul lucrărilor a fost estimat la suma de 10 216,53 de lei, iar costul manoperei la suma de 3 678 de lei.

Reclamantii Moscalu Lilia și Moscalu Ion au solicitat încasarea în mod solidar de la Rogut Oleg și SRL "Casa Familiei" a sumei de 13 894,53 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat în rezultatul inundației, încasarea sumei de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și încasarea taxei de stat achitată la înaintarea acțiunii.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 septembrie 2019, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Moscalu Lilia și Moscalu Ion (f.d. 186, 192-202 Vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2020, s-a respins apelul declarat de avocatul Bordian Stanislav în interesele Liliei Moscalu și Moscalu Ion și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 septembrie 2019.

La 15 septembrie 2020, Moscalu Lilia și Moscalu Ion, reprezentați de avocatul Bordian Stanislav, au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

Recurenții Moscalu Lilia și Moscalu Ion, în motivarea recursului, au invocat că instanțele de judecată au apreciat în mod arbitrar probele.

La fel, au specificat că a fost stabilită prezența temeiurilor răspunderii delictuale, vinovăția în inundarea apartamentului ce-i aparține cu drept de proprietate fiind a lui Rogut Oleg și a gestionarului blocului locativ – SRL ”Casa Familiei”.

Prin urmarea, au relatat că soluția instanței de apel în sensul adoptat rezultă din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului și anume a ignorat prevederile art. 1398 și 1413 din Codul civil.

La 12 noiembrie 2020, instanța de recurs a expediat în adresa intimațiilor copia recursului, fiind recepționat de SRL ”Casa Familiei” la 18 noiembrie 2020, iar de către Rogut Oleg, Rogut Ala, Rogut Alexandru și Rogut Valentina la 20 noiembrie 2020, conform avizelor de recepție (f.d. 49-50, 52 Vol. II).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 30 iunie 2020.

Astfel recursul declarat de Moscalu Lilia și Moscalu Ion la 15 septembrie 2020, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 decembrie 2020, recursul declarat de Moscalu Lilia și Moscalu Ion a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Examinând materialele dosarului în raport cu temeiurile cererii de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Moscalu Lilia și Moscalu Ion din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

La caz, s-a constatat că Moscalu Lilia și Moscalu Ion au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Rogut Oleg și SRL ”Casa Familiei” cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material și moral cauzat prin inundarea apartamentului și încasarea cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a reținut netemeinicia pretențiilor înaintate de Moscalu Lilia și Moscalu Ion și a respins acțiunea înaintată.

În motivarea soluției sale, instanța de fond a reținut că devizul de calcul întocmit de SRL ”Gip Eurorepar” la 11 noiembrie 2018, după un an de la data când

a fost constatată inundația apartamentului reclamanților, nu poate servi ca probă admisibilă pentru a demonstra întinderea și cuantumul real al prejudiciului cauzat, motiv pentru care instanța a fost în imposibilitate de a stabili cu certitudine care este cuantumul prejudiciului cauzat reclamanților.

Totodată, prima instanță a concluzionat că pe parcursul examinării cauzai, nu a fost demonstrată prin probe pertinente nici legătura causală dintre prejudiciul cauzat prin inundarea apartamentului și costurile pentru reparație indicate în înscrisul întocmit de SRL ”Gip Eurorepar” la 11 noiembrie 2018.

Judecând apelul declarat de Moscalu Lilia și Moscalu Ion, instanța de apel a considerat drept întemeiată și ilegală hotărârea primei instanțe.

Analizând legalitatea deciziei contestate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluziile instanțelor inferioare ca fiind neîntemeiate, reieșind din următoarele.

Conform art. 14 alin. (1) și (2) din Codul civil (în vigoare pînă la 01 martie 2019), persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

Iar, conform art. 1398 alin. (1) din Codul civil (în vigoare pînă la 01 martie 2019), cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art. 1413 din Codul Civil (în vigoare pînă la 01 martie 2019), dacă prejudiciul s-a produs prin faptul că din construcție a căzut ori a curs ceva, răspunde persoana care are construcția în posesiune. Această regulă nu se aplică în cazul în care prejudiciul s-a produs prin forță majoră ori din vina celui prejudiciat.

Conform art. 1416 alin. (1) și (2) din Codul civil (în vigoare pînă la 01 martie 2019), instanța de judecată stabilește felul despăgubirii în funcție de circumstanțe. Ea va lua hotărîre diferită de cererea păgubitului numai din motive întemeiate.

Instanța de judecată, adoptând hotărâre cu privire la reparația prejudiciului, obligă autorul prejudiciului să pună la dispoziție un bun de același gen și de aceeași calitate, să repare bunul pe care l-a deteriorat ori să compenseze integral prin echivalent bănesc prejudiciul cauzat.

După cum rezultă din materialele cauzei, Moscalu Lilia și Moscalu Ion sunt proprietarii apartamentului XXXXX.

La fel, din actele cauzei s-a stabilit că la 02 septembrie 2008, între SA ”Termocom” și APLP nr. 53/158, a fost încheiat contractul de livrare-utilizare a energiei termice în apă caldă (f.d. 55-56 Vol. I).

Conform pct. 5.1.3 din contract, consumatorul este obligat să nu modifice instalațiile consumatoare de căldură fără coordonarea cu furnizorul și prezența documentelor de proiect întocmite conform exigențelor legislației în vigoare.

Rogut Oleg este proprietarul apartamentului XXXXX de pe aceeași adresă, care este situat deasupra apartamentului Lilies Moscalu și Ion Moscalu.

De asemenea, se atestă că la data de 05 octombrie 2017, a avut loc inundația apartamentului XXXXX ce aparține Lilies Moscalu și Ion Moscalu de către vecinii din apartamentul nr. 16 a aceluiași bloc.

Faptul inundației a fost confirmat prin procesul-verbal din 05 octombrie 2017 cu privire la inundația apartamentelor XXXXX, prin care s-a stabilit că locatarul apartamentului XXXXX, amplasat superior apartamentelor menționate, a intervenit fără autorizație în coloana de încălzire de la bucătărie și anume: a schimbat o porțiune de țevă metalică în țevă de propilenă și a schimbat corpul de încălzire (f.d. 63 Vol. I).

Totodată, din procesul-verbal respectiv, urmează că inundația s-a produs din cauza sudurii necalitative la unirea cotului cu țeava (partea de sus), încălcările respective au fost efectuate fără ca proprietarul apartamentului XXXXX să informeze gestionarul blocului – SRL ”Casa Familiei”.

Din explicațiile președintelui APLP nr. 53/158, Leu Gheorghe, urmează că vinovat de inundația apartamentului soților Moscalu este Rogut Oleg, care urmează să recupereze paguba (f.d. 64 Vol. I).

Pe parcursul examinării cauzei, reclamantii au prezentat devizul de cheltuieli pentru efectuarea reparației în apartamentul XXXXX, întocmit de SRL ”Gip Eurorepar” la 11 noiembrie 2018, conform căruia costul materialelor a constituit suma de 10 216,53 de lei, iar costul manoperei – suma de 3 678 de lei (f.d. 119-122 Vol. I).

La caz, instanța de recurs conchide că intimatul Rogut Oleg nu neagă cauzarea prejudiciului prin inundația apartamentului n XXXXX din vina locatarului apartamentului XXXXX, amplasat superior apartamentului menționat, care a intervenit fără autorizație în coloana de încălzire de la bucătărie prin schimbarea unei porțiuni de țevă metalică în țevă de propilenă, însă invocă faptul că devizul de cheltuieli a fost prezentat după un an de la producerea inundației, precum și faptul că nu sunt confirmate de un specialist în domeniu.

Astfel, prin referința depusă, Rogut Oleg a menționat că în ziua producerii inundației s-a apropiat de Moscalu Lilia pentru a soluționa problema pe cale amiabilă privind repararea prejudiciului material cauzat, însă ultima a menționat că prejudiciul nu este semnificativ și vor putea ajunge la un consens referitor la mărimea acestuia (f.d. 73 Vol. I).

De asemenea, Colegiul reține că concluziile instanțelor de judecată cu referire la faptul că devizul de calcul a fost întocmit la data de 11 noiembrie 2018, adică după un an de la data când a fost constatată inundația apartamentului reclamantilor și astfel nu poate servi drept probă admisibilă pentru demonstrarea cuantumului real al prejudiciului cauzat, nu pot fi puse la baza soluției respingere a acțiunii, or, răspunderea lui Rogut Oleg, care este proprietarul apartamentului nr. 16, survine în baza art. 1413 din Codul civil.

Răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin scurgerea din construcție este o răspundere obiectivă, angajându-se indiferent de vinovăția posesorului

construcției. Posesorul nu poate înlătura răspunderea, dovedind că a luat toate măsurile pentru evitarea scurgerii din construcție. Posesorul se poate exonera de răspundere probând existența unor cauze străine, care au dus la cauzarea prejudiciului și anume forța majoră sau vina persoanei prejudiciate.

La caz, Rogut Oleg, proprietarul apartamentului nr. 10 nu a demonstrat prezența acestor două condiții, care l-ar exonera de răspundere materială.

Prin urmare, Colegiul constată existența legăturii cauzale dintre faptul scurgerii de apă din ap. XXXXX și inundării apartamentului XXXXX, în rezultat fiind cauzate daune materiale, care au fost evaluate la suma totală de 13 894,53 de lei (costul materialelor - 10 216,53 de lei și costul manoperei - 3 678 de lei).

Deci, instanța de recurs constată că în speță, intervine răspunderea lui Rogut Oleg în cauzarea prejudiciului Liliei Moscalu și Ion Moscalu prin inundarea apartamentului XXXXX ce le aparține cu drept de proprietate.

Astfel, Colegiul consideră că cerințele înaintate privind răspunderea lui Rogut Oleg pentru prejudiciul cauzat de daune prin inundație sunt întemeiate prin prisma art. 1413 din Codul civil.

Cu referire la pretenția Liliei Moscalu și Ion Moscalu privind încasarea prejudiciului în mod solidar și din contul "Casa Familiei", Colegiul menționează că nu a fost stabilită legătura cauzală dintre acțiunile (inacțiunile) ultimei și inundarea apartamentului ce aparține recurenților și prin urmare urmează a fi exonerată de răspundere civilă.

Cât privește pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, Colegiul reține următoarele.

Conform art. 1398 alin.(1) din Codul civil, prejudiciul moral poate fi reparat numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Art. 1422 alin. (1) din Codul civil stipulează că, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Din sensul prevederilor legale citate rezultă că, prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează și lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică prejudiciul este moral numai dacă este urmare a încălcării unor valori de aceeași natură.

De asemenea, din norma de drept enunțată rezultă, că se admite compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale numai în cazurile expres prevăzute de lege.

La caz, Moscalu Lilia și Moscalu Ion pretind că le-a fost cauzat un prejudiciu moral în urma acțiunilor de prejudiciere a imobilului ce-i aparține, prin inundarea apartamentului.

În acest sens, se reține că compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale se admite numai în cazurile prevăzute expres de lege.

Astfel, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că repararea prejudiciului moral nu poate fi

admis doar din motiv că acesta a fost suferit. Pentru a dispune repararea prejudiciului moral, trebuie de demonstrat că fapta cauzatoare de asemenea prejudiciu este recunoscută de lege ca una care îndreptățește prejudiciul.

Deci, urmează a se reține că, prevederile normelor menționate nu sunt aplicabile raportului juridic de reparare a prejudiciului moral, astfel cerințele înaintate în acest sens fiind neîntemeiate.

Or, legislația în vigoare nu prevede posibilitatea compensării prejudiciului moral în aspectul dat al relațiilor litigioase, prin urmare, pretenția dată fiind neîntemeiată.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

După cum rezultă din materialele cauzei, la depunerea cererii de chemare în judecată, Moscalu Lilia și Moscalu Ion au achitat taxa de stat în mărime de 419,77 de lei, la depunerea cererilor de apel Moscalu Lilia și Moscalu Ion au achitat taxa de stat în sumă de 315 lei și 391,62 de lei, iar pentru cererea de recurs, Moscalu Lilia și Moscalu Ion au achitat taxa de stat în mărime de 258,40 de lei, fapt confirmat prin ordinele de încasare a numerarului (f.d. 44, 112, 215 Vol. I și 18 Vol. II).

Având în vedere faptul că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe urmează a fi casate, cu emiterea unei noi hotărâri, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că de la Rogut Oleg urmează a fi încasată în beneficiul Liliei Moscalu și Ion Moscalu suma de 1 384,79 de lei cu titlu de taxă de stat.

Având în vedere cele menționate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Moscalu Lilia și Moscalu Ion, reprezentați de avocatul Bordian Stanislav, de a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2020 și hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 septembrie 2019, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Moscalu Lilia și Moscalu Ion, de a încasa de la Rogut Oleg în beneficiul Liliei Moscalu și Ion Moscalu suma de 13 894,53 de lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 1 384,79 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În rest, acțiunea depusă de Moscalu Lilia și Moscalu Ion, urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Moscalu Lilia și Moscalu Ion, reprezentați de avocatul Bordian Stanislav.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2020 și hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 05 septembrie 2019, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Moscalu Lilia și Moscalu Ion împotriva lui Rogut Oleg și Societatea cu Răspundere Limitată ”Casa Familiei”, intervenienți accesorii Rogut Ala, Rogut Valentina și Rogut Alexandru cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material și moral cauzat prin inundarea apartamentului și încasarea cheltuielilor de judecată și se emite o nouă hotărâre, prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Moscalu Lilia și Moscalu Ion.

Se încasează la Rogut Oleg în beneficiul Liliei Moscalu și Ion Moscalu suma de 13 894,53 (treisprezece mii opt sute nouăzeci și patru lei 53 bani) cu titlu de prejudiciu material și suma de 1 384,79 lei (una mie trei sute optzeci și patru lei, 79 bani) cu titlu de cheltuieli de judecată, în total 15 279,32 de lei (cincisprezece mii două sute șaptezeci și nouă lei 32 bani).

În rest, acțiunea depusă de Moscalu Lilia și Moscalu Ion, se respinge.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic